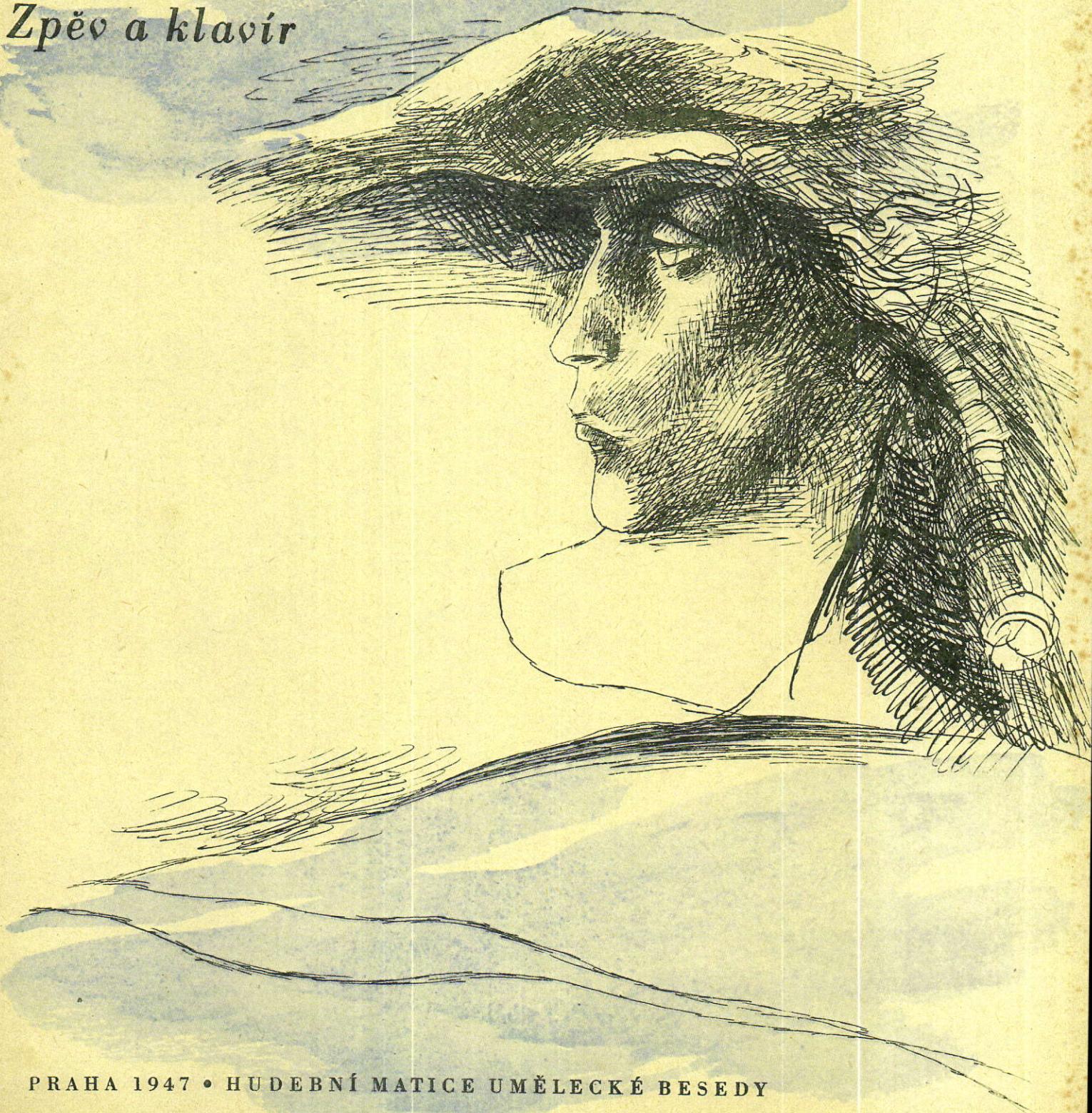

Vítězslava Kaprállová (op. 14)

Sbohem a šáteček

Zpěv a klavír

Vítězslava Kaprálová

(op. 14)

Sbohem a šáteček

pro sólový hlas s orchestrem

na slova Vítězslava Nezvala

Zpěv a klavír

PRAHA 1947 • HUDEBNÍ MATICE UMĚLECKÉ BESEDY

*COAC
80,-*

Ve Vítězslavě Kaprálové (* v Králově Poli 24. ledna 1915, † v Montpellier 16. června 1940) ztratila česká hudba jeden z nejzajímavějších talentů nejen své doby, nýbrž vůbec. Třebas zemřela sotva 25letá, přece jen zanechala dílo, o kterém nelze říci, že by bylo jen příslibem. Naopak, 25 číslovaných skladeb, jež napsala za necelých deset let kromě řady dalších, nečíslovaných, dokládá velmi průkazně mimořádnou a plodnou tvůrčí sílu a ovšem i mimořádnou píli. Co však tu důležitějšího, je harmonicky vyváženým celkem, jenž nezajímá jen proto, že jej psala žena, ale hlavně a především pro své nevšední hudební a myšlenkové hodnoty. Hudební projev Vítězslavy Kaprálové, vždy moderně orientovaný a rozvíjející myšlenku s mužskou určitostí i ženským vkusem, nemá nikdy obvyklé znaky projevu komponujících žen, ale potvrzuje všude, že pravdu měla skladatelka, když o sobě rozhodně prohlásila: „Já nejsu žádný talent ženské ale chlapsej.“

Hudební vývoj Kaprálové byl ovlivněn již tím, že jejím otcem byl hudební skladatel a pedagog Václav Kaprál, třebas on sám do rozvoje mladého talentu nijak nezasahoval. První školení jí dala brněnská konservatoř, kde navštěvovala skladatelské oddělení Viléma Petrželky a dirigentské Zdenka Chalabaly. Vlastní uznání a zformování přirozeného hudebního nadání dalo jí studium na mistrovské škole Vítězslava Nováka, s níž soudobě studuje dirigování u Václava Talicha a později, za studia v Paříži, na ni velmi silně zapůsobí Bohuslav Martinů. V době konzervatorního studia komponuje nejprve klavírní *Suite en miniature*, později orchestrovou, aby pak přes *Smuteční pochod* pro klavír, *Legendu* a *Burlesku* pro housle a klavír, *Dvě písne* na slova R. Bojka, cyklus písni *Jiskry z popela* a konečně klavírní *Sonatu appassionata* došla k své nejvyspěléjší skladbě tohoto období, svému *Klavírnímu koncertu*, jehož první větou v roce 1936 absolvovala jako skladatelka i dirigentka. Skladby vzniklé za studia u V. Nováka zahajuje pozoruhodně řešený *Smyčcový kvartet*, následují *Tři klavírní kusy*, z nichž *Groteskní passacaglia* byla poctěna cenou v soutěži Tempa, písňový cyklus *Jablko s klínem* na slova Jaroslava Seiferta a vrcholná skladba tohoto období *Vojenská symfonietta*. Věnovala ji presidentu Edvardu Benešovi jako „nejvyššímu velitelu“ v předtuše přicházející krize národní i světové a sama si ji provedla s velkým ohlasem v roce 1937 v Praze a o rok později s úspěchem ještě rozhodnějším na mezinárodním hudebním festivalu v Londýně, jež její skladba zahajovala. Řadu skladeb vzniklých za studia u V. Nováka uzavírá písňový cyklus *Navždy* na slova J. Čárka a J. Seiferta, *Dubnová preludia* pro klavír, věnovaná Rudolfu Firkušnému, a píseň *Sbohem a šáteček* na slova V. Nezvala. Tuto skladbu zvláštní působivosti věnovala skladatelka „Praze, nejkrásnějšimu z měst“. Skládala ji na rozloučení s Prahou, která jí učarovala a snad v jakési předtuše dob, v nichž měla uznáti i tragedie jejího života, dala dílu přízvuky zvláště vroucí a vzrušenou citovou zjitřelost. Přízvuk, jež dostala tu na př. slova „mým osudem je zpěv“ a závěrečné „vyplň se osude“ ukazují, že písní se v konečném vyznění dostalo funkce vyšší, přímo symbolické. Není také bez zajímavosti, že mezi malůvkami, kterými autorka ráda zdobívala svoje notové zápisu i dopisy se právě na okraji rukopisu této písni objevuje i hrobeček se jménem Vítězslavy Kaprálové. Za studia v Paříži vzniká pak další řada skladeb, naznačujících nové rozvíjí a prohloubení tvůrčích sil, ale také přípravu na dobývání nových oblastí. Rozpracovává tu baladu pro smíšený sbor, sóla a orchestr *Ilena*, skladá klavírních *Šest variací na zvony kostela Saint Etienne du Mont* v Paříži, *Dva ženské sbory* na slova Přikrylova, v cyklus písni *Vteřiny* sloučuje řadu písni vzniklých k rozmanitým příležitostem v časovém rozjedinci čtyř let, v rekordním čase složí o thematiku lidové písni opěrenou *Suitu rusticu* pro velký orchestr, aby se pak těžce a zvolna probojovávala k definitivnímu tvaru *Partity* pro smyčcový orchestr a klavír. Pak už jen nedohotovené *Concertino* pro housle, klarinet a orchestr, příležitostný písňový cyklus *Zpíváno do dálky*, *Dva tance* pro klavír, psané pro R. Firkušného pod dojemem jeho úspěšného provedení Dubnových preludií v Paříži, *Dva ritornely* pro čelo a klavír — a tady nepochopitelný, nesmyslný zásah osudu končí život výjimečné skladatelky a nevšední ženy, která smavou podstatou své bytosti rozdávala jen radost.

Mocný osud chtěl smrt Vítězslavy Kaprálové. Slabí lidé mohou však dát trvalý život její duši láskou k dílu, které z ní vykvetlo.

Přemysl Pražák.

Vítězslav Nezval

Sbohem a šáteček

*Sbohem, a kdybychom se nikdy nesetkali,
bylo to překrásné a bylo toho dost.*

*Sbohem, a kdybychom si spolu schůzku dali,
možná, že nepřijdem, že přijde jiný host.*

*Bylo to překrásné, žel, všecko má svůj konec.
Mlč, umíráčku, mlč, smutek ten já už znám,
polibek, kapesník, siréna, lodní zvonec,
tři, čtyři úsměvy, a potom zůstat sám.*

*Sbohem, a kdybychom si neřekli už více,
at po nás zůstane maličká památka,
vzdušná jak kapesník, prostší než pohlednice,
a trochu mámivá jak vůně pozlátka.*

*A jestli viděl jsem, co neviděli jiní,
tím lépe, vlaštovko, jež hledáš rodný chlév.
Ukázalas mi jih, kde máš své hnízdo v skříni,
tvým osudem je let, mým osudem je zpěv.*

*Sbohem, a bylo-li to všecko naposledy,
tím hůř, mé naděje, nic už vám nezbude.
Chcem-li se setkat, nehneme se radě tedy.
Sbohem a šáteček. Vyplň se, osude!*

Instrumentace: 2 flétny, 2 klarinety, basklarinet, 2 fagoty, 4 lesní rohy, 2 trubky,
timpan, malý bubínek, činely, klavír a smyčcový soubor.

Prvé provedení v definitivním znění s orchestrem:

31. října 1940 v Brně (Marie Řezníčková a orchestr Zemského divadla
v Brně za řízení Rafaela Kubelíka).

SBOHEM A ŠÁTEČEK

(VÍTĚZSLAV NEZVAL)

9

VÍTĚZSLAVA KAPRÁLOVÁ op. 14
(1937)

Zpěv Klidně ($\text{♩} = 60$)

Klavír

Copyright in USA 1947 by Hudební matice Praha

H. M. 970

žel všecko má svůj ko - nec
Mlč u - mí - ráć - ku

mlč smu - tek ten já už znám po-lí-bek ka-pes-ník si - re - na

lod-ní zvo - nec tři čty - ři ú - smě-vy a po - tom zú - stat sám
rit.

a tempo *p* pp Sbo-hem a kdy-by-chom si ne - ře - kli už ví - ce ať po nás zú - sta - ne
mf a tempo *p*

mf

ma-lič-ká pa-mát-ka vzdušná jak ka-pes-ník prostší než po-hled-ní-ce a tro-chu

má-mi-vá jak vú-né po-zlát-ka A jest-li vi-děl jsem

co ne-vi-dě-li ji-ní tím lé - - - pe vla-što-vko

jež hle-dáš rod-ný chlév

f

sempre f

Exaltando

f

U - ká - za - las - mi - jih - kde

f a tempo

máš - své - hníz - do - v skří - ni

Tvým - o - su - dem - je - let

ff

mým o - su - dem je

Tempo rubato

zpěv

fff *f* *ff*

mf cres - cen - do e - ac - cel - le - ran - do

Tempo I

ff *espressivo*

Meno mosso

Vítězslava Kaprálová: Sbohem a šáteček

Píseň pro sólový hlas s orchestrem na slova Vítězslava Nezvala :: Klavírní úprava autorka :: V roce 1947 vydala Hudební matici Umělecké besedy :: Vytiskla Průmyslová tiskárna v Praze VII v úpravě a s obálkou Karla Svolinského :: Cena Kčs 36:-

Písně s průvodem klavíru

Axman E.: Duha (5, vyš. hlas) ...
 — Noc (4)
 — U plamene (5, vys. hlas, č. a n.) ..
 — Věnec písni z Moravského Slovácka
 (10, stř. hlas)
 — Kytičky písni českých (12, stř. hlas)
 — Ruské národní písni (12, stř. hlas)

Balcar Milan: Op. 9. Písně samotáře (5)
 — Op. 10. Svatební píseň
 — Op. 12. Tři modlitby
 — Op. 13. Touhy (2, vys. hlas)
 — Op. 14. Kosmické písničky (4)
 — Op. 29. Písně z Horček (3, stř. hlas)

Bartoš Fr.: Op. 7. Tři písničky na slova franc. poesie (č. a f.)
 — Op. 11. Burlesky (4, vyš. hlas, a f.)

Bednář Ant.: Tiché pole. (1, bar.)

Bořkovec Pavel: Rozmarné písničky (3, bar.)
 — Sedm písniček na V. Nezvala

Brož Fr.: Boží zahrada (4)

Cerník J.: Z herbáře P. Bezruče (4)

ČESKÁ MODERNÍ PÍSEŇ

Album 20 čes. skladatelů:
 Sešit 1. Zastoupení: B. Smetana, Z. Fibich, J. B. Foerster, Jar. Jeremiáš, E. Axman, O. Žítek, K. B. Jirák, J. Kvapil, V. Petřelka, O. Ostrčil, J. Novotný
 Sešit 2. Zastoupení: A. Dvořák, V. Novák, R. Karel, Jar. Kříčka, J. Kunc, L. Vycpálek, B. Vomáčka, J. Tomášek, V. Štěpán

Doskočil Fr.: Dětem (10)

Dvořák Ant.: Píseň Rusalky o měsíci
 — My cizinou jsme bloudili (dvojzpěv z opery Jakobín)

— Dvě písničky (č. a f.)
 — „Armida“. Výňatky z opery:

1. Armida: Za štíhlou gazelou (soprán)
 2. Armida: Ó, srdece, zti svůj tlukot smělý (soprán)
 3. Armida: Slyš, zhlubin blídy svou (soprán)
 4. Rinald a Armida: Mně nelze čekat déle (ten. a sopr.)
 5. Milostná scéna Armidy, Rinalda, sirén, nymf a výl (pro sopr., tenor a žen. sbor)

6. Rinald a Armida (po přípr. též Ismen): Pojd, večer již se smráká (ten. a sopr., po přípr. baryt.)
 7. Rinald: Sám, v pouště sám (tenor)

8. Armida a Rinald: Miláčku, Rinalde (sopr. a tenor)

Foerster Jos. B.: Op. 91. Dvě písničky s violou a klavírem
 — Op. 101. Pohádka o dlouhé touze (15 písniček)

— Op. 109. Tři modlitby
 — Čisté jitro (3, vys. hlas)

— Dva žálamy

Folprecht Zd.: Op. 9. 12 slovenských písniček

Fürst Jar. K.: Vít a vlny (4)

Goldbach St.: Op. 37. Písně dítěti

— Život a láска

Hlobil E.: Tři písničky

Hippmann S.: Op. 4. Francouzské balady (4, č. a f.)

— z op. 13. Rybářská ukolébavka

— Tři písničky z Puškinova

Chlubna O.: Op. 19/I. 4 rispetti ..

Janáček Leoš: 26 lidových balad:

1. 6 národních písniček
 2. Lidová nočurna (7, dvojhl.) ..
 — Moravská lidová poesie v písničkách (53 písniček), seš. I./III.
 — Ukvalská poesie lidová (13 písniček)

Jeremiáš Jar.: Tři písničky (niž. hlas)

— Matčino srdce (hlub. hlas)

Ježek Jar.: Písničky V+W (6)

— Osel a stín (5)

Jindřich J.: Chodské lidové písničky a tance, řada IV. (50 písniček) cplť.

Jiráček K. B.: Op. 4. Lyricke intermezzy (5)

— Op. 6. Tragikomedie (6, vyš. hlas)

— Op. 8. Meditace. (5, vyš. hlas)

— Op. 11. Mijivé štěstí. (7, střed. hlas)

— Op. 18. Tři zpěvy domova. (Pro střední hlas)

— Op. 27. Probuzení. (5, vyš. hlas)

— Op. 29. Duha. (7, vyš. hlas, č. a f.)

— Rok (12 písniček)

Karel Rud.: Op. 24. V září heleneského slunce. (4, vyš. hlas)

Konvalinka Karel: Slunečka. (10 dětských písniček)

totéž, pouze zpěvní hlas

Krejčík Iša: Antické motivy (3, niž. hlas)

— 5 písniček na texty J. A. Komenského

— 5 písniček na texty V. Nezvala

Krejčík M.: Písně o děčátku (2, vyš. hlas)

Kříčka Jar.: Op. 14. Severní noci. (4, stř. hlas, č. a f.), nové vyd.

— Op. 15. O lásce a smrti. (4, niž. hlas)

— Op. 19. Písně rozchodu. (4, vyš. hlas)

— Op. 21. Tři bajky (soprán), nové vydání

totéž, zvl. vyd. franc.

— Op. 22. Vánoční koledy. (5, vyš. hlas)

— Op. 29. Jaro pacholátko. (3 recitativy pro vysoký hlas)

— Op. 35. Památník ze staré školy. (4, vysoký hlas)

— Op. 36. Jiříčkovy písničky. (10 dětských písniček)

— Op. 49. Daninky písničky a říkadelá. (10 dětských písniček)

— Op. 66. Nové písně a pochody (10 písniček)

— Píseň o dobrém kněžeti Václavu pro zpěv a varhaný (harmonium nebo klav. ad lib.)

text s nápěvem

Kunc Jan: Op. 2. Smutky. (4, niž. hlas)

— Op. 10. Ze života. (4, stř. hlas)

— Op. 24. Sny o štěstí. (8, stř. hlas)

Kvapil Jaroslav: Pět písniček (vyš. hlas)

— Písnička (3, vyš. hlas)

Machonič J.: Op. 18. Písničky o panence (6, stř. hlas)

Moyzes Alex.: Op. 9. Dvanáct iудových písniček zo Šariša (vyš. hlas)

— Op. 13. Detské písničky (3, vyš. hlas)

Novák Vítězslav: Ančiny písničky z op. „Dědův odkaz“ (2)

— Hlas v temném (niž. hlas)

— In memoriam (4, vyš. hlas)

— Op. 38. Melancholické písničky o lásku (4, vyš. hlas)

— Op. 63/I. Romance májová (alt)

— Op. 63/II. Romance biblická (bas)

— Slovenské spevy. Harmonisace lidových písniček. Seš. 1./6. (seš. 3. též anglicky)

Novotný Jaroslav: Op. 2. Věčná svatba. (4, vyš. hlas)

— Op. 4. Balady duše. (4, niž. hlas)

— Op. 7. Dětské písničky (5)

Ostrčil Ot.: Op. 14. Tři písničky (vyš. hlas)

— Op. 16. Cizí host. (Balada pro vyš. hlas)

Petrželka Vil.: Op. 10. Samoty duše. (4, vyš. hlas)

— Op. 14. Cesta (5, tenor)

— Op. 18. Štafeta (4, na báseň). Wolker a s přív. smyčc. kvarteta, part.)

— Písničky milostné

Picha Fr.: Ještě jednou se vrátíme. (5, vyš. hlas)

— Op. 8. Srdce se bouří (5, stř. hlas)

— Op. 15. Život! Komorní úprava kantaty pro stř. hlas, housle, violu a klavír

— Lidové písničky z jižních Čech. I./III. po

— Lidové písničky moravské a slovenské

— op. 17. Z hubokosti (3, stř. hlas)

— op. 22. Ticho. (3, stř. hlas, housle, viola a klavír)

Plavec Jos.: Tři písničky

Polívka VI.: Křídla (6, vyš. hlas)

Ryppl Cel.: Solfeggia

Sládek Ferd.: Z Jiráskova kraje. (10 lidových písniček)

Smetana B.: První písnička. (5, vyš. hlas)

Suk Jos.: Dvě písničky

Šatra A.: Žena (3, niž. hlas)

Štědroň VI.: Svitání (3, vyš. hlas)

Štěpán Václ.: Op. 7. Duben i máj. (5, niž. hlas)

— Op. 13. Slovenské písničky lidové, I. (7, č. a f.)

— Op. 14. Slovenské písničky lidové, II. (7, č. a f.)

Tomášek Jar.: Op. 1. Ženě. (5, vyš. hlas)

Vignati M.: Op. 2. Čtyři písničky na slova R. Tagore

Vomáčka Bol.: Op. 1. Zavátá cesta. (3, vyš. hlas)

— Op. 11. „1914“ (5, vyš. hlas, č. a f.)

— Písnička letní noci

— Dvě balady a písničky

— Sluncem a stínem (5)

Vycpálek Lad.: Op. 1. Tichá usměvání. (4, vyš. hlas)

— Op. 4. Světla v temnotách (3, stř. hlas)

— Op. 5. Tuchy a vidiny. (5, vyš. hlas)

— Op. 8. Slavnosti života. (4, muž. hlas)

— Op. 11a. Z Moravy. (8 lid. písniček)

— Op. 12. Moravské balady. (5, stř. hlas)

— Op. 13. Vojna. (10 lidových písniček moravských, stř. hlas)

— Op. 14. V boží dlaní (4, vyš. hlas)

— Op. 17. Probuzení (2, žen. hlas)

— Op. 25. Na rozloučenou (6 smutečných písniček)

Zelinka Jan: Chlapec. (4, vyš. hlas)

Zich Jar.: Letmý host

Zítek Ota: Op. 4. Písnička z vojny. (4, stř. hlas)

Žádejte ve všech hudebních závodech nebo přímo v nakladatelství

Hudební matice Umělecké besedy v Praze III. - 487. - Telefon 457-32.